

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY
PRZEWIDZIANY DO REALIZACJI
W ZS im. JANA WYŻYKOWSKIEGO
W GŁOGOWIE**

Kierunki działań profilaktycznych:

- I. Zdrowie i profilaktyka uzależnień:
  - Nikotynizm,
  - Alkoholizm,
  - Narkomania,
  - HIV i AIDS,
  - TV i komputer.
- II. Zagrożenia zdrowia psychicznego:
  - bulimia i anoreksja,
  - stres,
  - depresja.
- III. Profilaktyka niedostosowania społecznego:
  - profilaktyka przestępczości,
  - sekty,
  - przemoc i agresja.

Cele programu:

1. Ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia, niedostosowanie społeczne, zaburzenia zdrowia psychicznego
2. Zapobieganie w/w zagrożeniom i zapoznanie ze sposobami radzenia sobie z nimi.
3. Przekazanie informacji gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia.
4. Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym.
5. Propagowanie zdrowego stylu życia.
6. Upowszechnienie wartości życia, hierarchizacja wartości, poszukiwanie właściwych wzorców.

Metody pracy:

- Ankiety, arkusze zdań niedokończonych, testy, psychozabawy.
- Burza mózgów.
- Debaty.
- Dyskusja.
- Opowiadania.
- Praca w grupach.
- Projekcja filmów wideo.
- Psychodrama.
- Sprawozdania.
- Spotkania ze specjalistami.
- Wykład.

Sposób realizacji:

- KLASA I – Uzależnienia, zagadnienia ogólne, uzależnienie od TV i komputera.
Nikotynizm.
Alkoholizm.
Bulimia i anoreksja.
Przestępczość.
- KLASA II - Narkomania: „Twoja decyzja”, „Mówię NIE!”, „Mój wybór”.
Zagrożenie HIV i AIDS.
Przemoc i agresja.
- KLASA III - Stres i depresja wieku młodzieńczego.
Sekty.

Uwagi do realizacji programu:

Program profilaktyki uzależnień to specyficzne oddziaływania wychowawcze, podejmuje tematykę profilaktyki wśród młodzieży różnych zagadnień stanowiących zagrożenia w środowisku ucznia. Proponowane zajęcia będą prowadzone przez specjalistów: psychologów i pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, terapeutów z Centrum Kompetencyjnego Fundacji „Maraton” i Poradni ds. Narkomanii, policjantów, kuratorów zawodowych oraz pedagoga szkolnego.

Program profilaktyczny ściśle współgra z programem wychowawczym szkoły w którym powinny być zawarte działania mające na celu rozwijanie umiejętności radzenia sobie z różnymi problemami, ucząc tego jak traktować innych ludzi, jak radzić sobie z konfliktami, nawiązywać właściwe relacje międzyludzkie, być odpowiedzialnym i świadomym własnych wartości i słabości. Na proponowanych zajęciach z profilaktyki, często prowadzący odwołuje się do w/w zagadnień i wykorzystuje nabyte wcześniej na zajęciach wychowawczych umiejętności uczniów, odnosząc je do konkretnego uzależnienia.

Literatura:

1. M. Braun-Gałkowska, A. Gutowska : *W tę samą stronę*, Warszawa 1994
2. T. Dimoff, S. Carper : *Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki ?*, Warszawa 1993
3. P. Fijewski, M. Król-Fijewska : *Nasze spotkania*, Warszawa 1994
4. G. Gajewska, A. Szczęsna, A. Doliński : *Warsztat pracy pedagoga: zbiór scenariuszy – zeszyt III*, Zielona Góra 2000
5. G. Gajewska, A. Doliński : *Warsztat pracy pedagoga*, Zielona Góra 1998
6. H. Hamer : *Klucz do efektywnego nauczania*, Warszawa 1994
7. *Jak żyć z ludźmi ?* – program profilaktyki dla młodzieży, Warszawa 1997
8. *Socjoterapia* praca zb. Pod red. K. Sawickiej, Warszawa 1999.

Program opracowała : Renata Napierała
Przy współpracy w ustaleniu założeń programu p. Joanny Jacenik

KLASA

Temat:	Cele:	Treści:	Osiągnięcia ucznia:
NIKOTYNIZM	<p>Przekazać dane o szkodliwości palenia.</p> <p>Zapoznać z chorobami tytoniozależnymi.</p> <p>Kształtować postawę odpowiedzialności za własne zdrowie i negacji palenia.</p> <p>Wprowadzić modę na niepalenie tytoniu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalenie przyczyn palenia. 2. Obalenie „+” i omówienie „-” . 3. Choroby tytoniozależne. 4. Wpływ reklamy. 5. Motywacja w walce z nałogami. 6. Ćwiczymy odmowę palenia papierosów. 7. Tworzymy klasową listę „Jak sobie radzić z nałogiem palenia?” 8. Sprawdzenie wiadomości lub ankieta, podsumowanie zajęć.	<p>-zna skutki palenia tytoniu,</p> <p>-zna substancje trujące znajdujące się w papierosie,</p> <p>-umie asertywnie odmówić zapalenia papierosa,</p> <p>-wie gdzie szukać pomocy w walce z nałogiem.</p>

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
STRES I DEPRESJA WIEKU MŁODZIĘNCZEGO	<p>Przekazanie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Kształtowanie postawy aktywnej, dbającej o zdrowy styl życia.</p> <p>Poznawanie sposobów zachowania się w sytuacjach trudnych i rozwiązywania problemów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Oznaki stresu – fizjologiczne, psychologiczne, somatyczne. 2.Poziomy stresu – psychotest badający optymalny poziom stresu. 3.Umiejętności radzenia sobie ze stresem. 4.Konsekwencje gromadzenia napięcia psychicznego, m.in. depresje. 5.Depresja wieku młodzieńczego – objawy. 6.Jak pomóc osobie chorej ?	<ul style="list-style-type: none"> -zna reakcje swojego organizmu na sytuacje stresowe, -wie na jakim poziomie stresu funkcjonuje optymalnie, -umie sobie radzić ze stresem nie pozostaje bierny, wie jak rozładować napięcie psychiczne,

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIĘTNOŚCI UCZNI:
PRZEMOC I AGRESJA	<p>Przekazanie wiedzy na temat przemocy, zachowań agresywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności asertywnego radzenia sobie z agresją.</p> <p>Kształtowanie postawy zrozumienia i życzliwości wobec innych i odpowiedzialności za siebie i innych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ustalamy znaczenie terminów: przemoc, agresja, ofiara, agresor. 2.Rodzaje, kategorie i cechy zachowań agresywnych. 3.Niedokończone historyjki-szukamy rozwiązań nie agresywnych. 4.Nazywamy negatywne emocje, poznajemy ich związek z temperamentem. 5.Jak sobie radzić z agresją? (burza mózgów, scenki, muzykoterapia...) 6.Przemoc i agresja w aspekcie prawa. 7.Poznajemy instytucje niosące pomoc ofiarom przemocy. 8.Układanie haseł przeciw przemocy i agresji np. z rozsypanek wyrazowych.	<ul style="list-style-type: none"> -umie rozpoznać zachowania agresywne u siebie i innych, -wie jak można radzić sobie z agresją, -wie gdzie szukać pomocy w przypadku, kiedy jest ofiarą lub świadkiem przemocy, -nie pozostaje obojętny na zachowania agresywne.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
ALKOHOLIZM	<p>Przekazać informacje o szkodliwym działaniu alkoholu.</p> <p>Kształtowanie właściwego stosunku do własnego zdrowia i życia uczuciowego.</p> <p>Podejmowanie odpowiedzialnych decyzji związanych z piciem alkoholu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie sobie potrzeb własnych i bliskich nam osób. 2. Przyczyny sięgania po alkohol. 3. Skutki nadużywania alkoholu. 4. Wpływ alkoholu na życie emocjonalne. 5. Rozpoznawanie uczuć obecnych w naszym życiu. 6. Jak odmawiać bez obawy przed odrzuceniem ? 7. Informacje o instytucjach niosących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.	<ul style="list-style-type: none"> - zna rodzaje potrzeb, - zna przyczyny i skutki sięgania po alkohol, - umie rozpoznać różne uczucia i radzić sobie z negatywnymi uczuciami, - wie jak asertywnie odmawiać picia alkoholu, - podejmuje odpowiedzialne decyzje, - dba o swoje zdrowie, - wie gdzie szukać pomocy w przypadku uzależnienia.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIĘTNOŚCI UCZNI:
<p>UZALEŻNIENIA INFORMACJE OGÓLNE.</p> <p>UZALEŻNIENIE OD TV I KOMPUTERA.</p>	<p>Poznanie mechanizmu uzależnienia.</p> <p>Kształtowanie postawy asertywnej.</p> <p>Kształtowanie właściwego stosunku do problemów związanych z uzależnieniami.</p> <p>Przygotowanie do świadomego korzystania ze środków multimedialnych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalenie definicji uzależnienia, mechanizmu oraz przyczyn uzależnień. 2. Lista „uzależniaczy”. 3. Kto się może uzależnić? 4. Ćwiczymy asertywne zachowania, scenki. 5. Wpływ TV i komputera na młodego odbiorcę. 6. Test ogólny na temat uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - wie na czym polega uzależnienie - zna substancje i przedmioty od których możemy się uzależnić, - wie jakie cechy należy w sobie wypracować, aby móc przeciwstawić się uzależnieniom. - umie obronić własne zdanie nie raniąc innych, - zna negatywny wpływ TV i komputera.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
<p>NARKOMANIA</p> <p>Zorganizowane zostaną warsztaty zajęciowe „Twoja decyzja”, „Mój wybór”, „Mówię NIE!” w ramach programu Studium Profilaktyki Narkomanii i AIDS, będą prowadzone przez terapeutów Centrum Kompetencyjnego Fundacji „Maraton”.</p>	<p>Wyposażenie uczniów w wiedzę na temat zażywania środków zmieniających świadomość i szkodliwego wpływu na zdrowie i życie jednostki.</p> <p>Wyposażenie uczestników w niezbędne umiejętności odmowy w przypadku nacisku grupy.</p> <p>Promocja zdrowego stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.ABC wiedzy o środkach uzależniających. 2.Asertywność. 3.Uczymy się nie narażać zdrowia będąc w zgodzie z sobą.	<ul style="list-style-type: none"> -zna skutki zażywania środków zmieniających świadomość, -potrafi asertywnie odmówić w przypadku nacisku grupy, -zna instytucje niosące pomoc osobom uzależnionym.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
<p>HIV i AIDS</p> <p>Warsztaty zajęciowe w Centrum Kompetencyjnym Fundacji „Maraton” w ramach Studium Profilaktyki Narkomanii i AIDS.</p>	<p>Wyposażenie uczniów w podstawową wiedzę na temat Wirusa HIV i choroby AIDS.</p> <p>Zapobieganie zakażeniom wirusem HIV.</p> <p>Promocja zdrowego stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Prawdy i mity na temat HIV i AIDS. 2.Nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia i promowanie go w swoim środowisku. 3.Jak można zapobiec Zakażeniu wirusem HIV ? 4.Zakażeni wirusem HIV i choroby na AIDS w świetle prawa rodzinnego.	<ul style="list-style-type: none"> -wie jak uniknąć zakażenia wirusem HIV, -zna sytuację zakażonych i chorych w świetle prawa, -nabył umiejętności zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIĘTNOŚCI UCZNI:
SEKTY	<p>Uchronienie młodzieży przed wstępowanie do grup destrukcyjnych.</p> <p>Wyposażenie w podstawową wiedzę na temat grup destrukcyjnych.</p> <p>Kształtowanie silnej osobowości.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Zapoznanie z mechanizmami psychomanipulacji i sposobami oddziaływania grup destrukcyjnych. 2.Analiza sytuacji, zdarzeń i zachowań ludzkich na przykładach. 3.Destrukcyjny wpływ grupy na zdrowie psychiczne. 4.Konsekwencje poddania psychicznej manipulacji. 5.Jak uchronić się sektami ? 6.Sekty w Polsce.	<ul style="list-style-type: none"> -potrafi rozpoznać osoby agitujące do sekty, -dba o swoich wartościowych przyjaciół i wzajemne wspieranie się, -ma świadomość celów niszczących i zamiarów grupy, -zna nazwy znanych w Polsce grup destrukcyjnych.

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
BULIMIA I ANOREKSJA	<p>Przekazanie podstawowej wiedzy na temat zaburzeń łaknienia typu bulimia i anoreksja.</p> <p>Kształtowanie silnej osobowości, prawidłowej samooceny.</p> <p>Kształtowanie właściwego podejścia do stereotypów atrakcyjności fizycznej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omówienie możliwych przyczyn i powodów zaburzeń łaknienia. 2. Analiza przypadków. 3. Objawy fizyczne i psychiczne choroby. 4. Konsekwencje stanów chorobowych. 5. Formy przeciwdziałania (relacje z rodzicami i rówieśnikami, budowanie pozytywnego obrazu siebie). 6. Stereotypy atrakcyjności fizycznej w naszym społeczeństwie.	<p>-wie na czym polegają zaburzenia w przypadkach anoreksji i bulimii</p> <p>-wie jak ważne są zdrowe więzi w rodzinie i z rówieśnikami,</p> <p>-jest świadomy funkcjonowania stereotypów w naszym społeczeństwie.</p>

KLASA

TEMAT:	CELE:	TREŚCI:	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ:
<p>PRZESTĘPCZOŚĆ</p> <p>Zorganizowane zostaną w tym zakresie spotkania z policjantami, kuratorami zawodowymi, prokuratorem oraz wyjścia na spotkanie z sędzią i rozprawy sądowe.</p>	<p>Podniesienie wiedzy i świadomości młodzieży na temat przestępstw i odpowiedzialności karnej za ich popełnienie.</p> <p>Zapoznanie z procedurą sądową.</p> <p>Kształtowanie odpowiedzialności uczniów za własne postępowanie.</p> <p>Profilaktyka przestępczości.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie i omówienie pojęć z zakresu prawa karnego. 2. Omówienie odpowiedzialności karnej za popełnione przestępstwa i wykroczenia. 3. Uczestnictwo w rozprawie sądowej.	<p>- zna podstawowe pojęcia : zbrodnia-występek, przestępstwo-wykroczenie</p> <p>- wie jakie są kary za popełnienie w/w czynów,</p> <p>- wie kto uczestniczy w rozprawie sądowej, jakie zajmuje miejsce na sali rozpraw, jak należy się zachować podczas rozprawy.</p>

